

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Viite: OKM/57/010/2014

Asia **Lausunto koskien luonnosta lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta. Esityksellä muutettaisiin koulutuksen järjestämis- ja ylläpitämislupia koskevia säännöksiä. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Omnia pitää perusteltuna sitä, että lakiesityksellä pyritään tehostamaan koulutusjärjestelmän toimintaa ja suunnata resurssit yksilön, yhteiskunnan ja työelämän tarpeiden mukaiseen koulutuksen järjestämiseen.

Ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuus

Hallituksen esitykseen on vaikea ottaa kantaa, koska hakuprosessista, järjestämiskriteereistä ja siihen liittyvistä selvityksistä ei ole tietoa. Omnia katsookin, että lukuisten samanaikaisesti käynnissä olevien, kiireessä valmisteltujen uudistusten yhteisvaikutukset tulee arvioida ennen kuin asiassa voidaan edetä. Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen, oppisopimuskoulutuksen ja näyttötutkintojärjestelmän uudistaminen tulee tehdä kokonaisuutena asiakaslähtöisyyden parantamiseksi. Suunnitelmallinen kehittäminen onnistuu parhaiten siten, että ammatillista koulutusta säädellään jatkossa yhdellä lailla nykyisten kahden lain sijaan.

Järjestämisluvut

Omnia katsoo, että hallituksen esityksellä erotetaan toisistaan ammatillinen peruskoulutus ja ammatillinen lisäkoulutus perusteluista ja arvioimatta sen vaikutuksia. Nuorten ja aikuisten ammatillinen koulutus ovat toisiaan tukeva kokonaisuus. Koulutuksen kustannustehokkaan toiminnan näkökulmasta on järkevää järjestää mahdollisimman suuri osa aikuisten ja nuorten koulutuksesta samoissa oppimisympäristöissä ja saman henkilöstön toimesta. Henkilökohtaistamisen avulla ammattitaitoiset opettajat onnistuvat ottamaan opetuksessa erinomaisesti huomioon kummankin opiskelijaryhmän erityispiirteet. Näin ollen ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammatillisessa lisäkoulutuksessa tulisi olla vain yksi järjestämislupa. Yksi järjestämislupa mahdollistaa koulutuksen järjestäjien erikoistumisen koulutustehtävänsä ja profiilinsa mukaisesti.

Järjestämisluvassa ei tule rajoittaa koulutus- tai opintoaloja, joille koulutuksen järjestäjä suuntaa koulutustarjontaa. Koulutuksen järjestäjä tuntee parhaiten alueelliset tarpeet ja tilanteet ja pystyy näin ollen suuntaamaan koulutustarjontansa opiskelijoita ja työelämää parhaiten palvelevalla tavalla.

Järjestämislupien myöntämisen kriteeristö

Järjestämislupien myöntämiselle ei ole olemassa selkeää ja läpinäkyvää kriteeristöä tai ainakaan se ei ole koulutuksen järjestäjien tiedossa. Esimerkiksi laatua korostetaan esityksen monissa kohdissa, mutta mitä sillä käytännössä tarkoitetaan, ei ole esityksessä määritelty.

Rahoitusjärjestelmän uudistamisen seurauksena on pelättävissä, että koulutuksen järjestäjä ei pysty riittävän hyvin ennakoimaan rahoitustaan tulevaisuudessa. Vaikka uudistuksen tavoitteet ja lähtökohta ovat oikeat, näyttäytyy rahoitusjärjestelmäuudistus tällä hetkellä vaikeaselkoisena ja epävakautta lisäävänä. Laadukkaan koulutuksen järjestämisen perusedellytys on vakaa ja ennustettava rahoitus. Vain silloin järjestäjällä on mahdollisuus kehittää koulutusta pitkäjänteisesti. Omnian on lausunut erikseen rahoitusuudistuksesta.

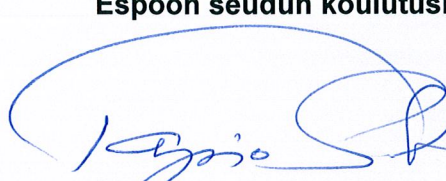
Omnia katsoo, että lupamenettely voidaan käynnistää vasta selkeän kriteeristön rakentamisen jälkeen. Ehdotettu järjestämislupien haku aikataulu ei ole realistinen. Lisäksi eri järjestämis- ja ylläpitämislupien muuttamista ja peruuttamista koskevat kohdat vaativat tarkentamista ja yhdenmukaistamista. Omnia katsoo, että koulutuksen järjestäjälle tulee antaa mahdollisuus korjata toimintaansa ennen kuin sen järjestämislupa voidaan peruuttaa. Lisäksi vuoden määräaikaisen järjestämisluvan myöntäminen tulee pidentää kolmeen vuoteen, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opintonsa loppuun.

Yhteenveto

Omnia katsoo, että lausunnolla oleva hallituksen esitys vie entistä kauemmas toisistaan oppilaitosmuotoista ammatillista peruskoulutusta ja muuta ammatillista koulutusta (oppisopimus, näyttötutkinnot). Tämä hallinnollinen ja keinotekoinen erillisyys ei palvele työelämän, opiskelijan eikä koulutuksen järjestäjän etua. Nuorten ja aikuisten vastakkainasettelun sijaan ammatillisessa koulutuksessa on haettava kehittäviä toimintatapoja.

Espoossa 17.11.2014

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Tapio Siukonen
kuntayhtymän johtaja